

Høringsuttalelse til NOU 2018:11 Ny fjellov

Stiklestad seterlag er et beitelag for melkeprodusenter i Verdal. Vi slipper vel 200 ungdyr på felles fjellbeite i statsallmenninger i bygda.

De første par ukene etter beiteslipp i juni går kvigene på et inngjerdet areal i tilknytning til en setervoll. Også under sankinga i august brukes dette arealet slik at vi får en felles, rasjonell samling og transport hjem for dyra. Resten av sommeren går kvigene på et større areal i fjellet. Vi har gjeterbu på setervollen hvor gjeteren har fast tilholdssted hele sommeren gjennom.

Fjellbeitet for ungdyra våre er helt vesentlig for å kunne oppfylle kravene om mosjon og beite som er hjemlet i storfeholdforskriften, da det ikke finnes tilstrekkelige beitearealer nede i bygda.

Stiklestad seterlag har følgende kommentarer til lovforslaget:

- Vi mener loven må bli tydeligere og mer gjennomgående på det faktum at de jordbrukstilknyttede bruksrettene (og samisk reinbeite) er unike rettigheter i statsallmenningene og at annen bruk ikke kan sidestilles med disse rettene. Vi mener **formålsparagrafen** bør være tydeligere på dette. Vi mener også at **2. ledd i § 2.7** hvor avgrensninger i utøvinga av bruksrettene kan gjøres av hensyn til (naturgrunnlag og) friluftsliv vil føre til en sterk svekkelse av bruksrettene i forhold til i dag. Vi kan ikke se at dette er i tråd med grunnleggende allmenningsrettslige prinsipper der bruksrettene har forrang foran annen bruk. Vi støtter mindretallsforslaget der dette leddet strykes. Det er for oss meget underlig at en § i statsallmenningsloven som henspeiler på en regulering i skogloven skal gjøres gjeldende for alle bruksrettene. Flertallet i lovutvalget kan ikke ha sett de negative konsekvensene et slikt forslag vil ha for bruksrettene!
- Vi har følgende kommentarer til sammensetning og oppnevning av fjellstyre:
 - Det må minst være 3 bruksberettigede i et styre på 5 (7 innenfor samisk reinbeiteområde)
 - Bruksberettigede fra alle allmenninger bør ha mulighet til å være representert i styret, og med tale og full stemmerett som de andre medlemmene
 - Det må være mulighet til å ha flere fjellstyre i en kommune
 - Representanter fra de bruksberettigede må velges på årsmøtet for de bruksberettigede. Bruksrettene er private retter for oss bruksberettigede, og vår erfaring er at oppnevning av kommunestyret basert på partipolitisk fordeling ikke nødvendigvis gir oss fjellstyre som ivaretar våre rettigheter. Loven/merknadene til loven må presisere at alle bruksretter/brukergrupper av bruksberettigede skal være representert i styret, og at det fortrinnsvis skal være aktive bruksutøvere som skal representere de bruksberettigede i styret. Dette er viktig for å bringe lokal kompetanse inn i styrene, og virker konfliktdempende.

- Vi mener fjellstyret må kalle inn til årsmøte for de bruksberettigede, og at dette ikke må tillegges enkeltpersoner
- Vi mener loven ikke må pålegge fjellstyret oppgaver med friluftsliv. Friluftslivets rettigheter er regulert i annet lovverk, som også definerer klart hvem som er den lokale friluftslivsaktør, nemlig kommunen.
Det betyr ikke at statsallmenningene ikke skal være arena for friluftsliv, men **fjelloven** bør holde seg til å regulere de jordbrukstilkytta bruksrettene og jakt, fangst og fiske i statsallmenningene.
- For oss er det meget viktig at bruksrettene utvikler seg dynamisk (jf flertallsforslagene) og at vi får bruke fjellet etter tida og tilhøva ellers i landbruket.
Mens unge gjetergutter stod for gjetinga av dyrene i tidligere tider, er gjerder av ulik utførelse dagens måte å holde dyrene innenfor beiteområdet.
For oss er det helt vesentlig at vi får mulighet til å sette opp sperregjerder. Dette hindrer dyra å trekke ned på innmark i bygda, letter tilsynet og er positivt for dyrevelferden da vi klarer å holde bedre oppsyn med dyra.
Loven må være klar på at slike forhold som er knyttet til bruksutøving ikke er grunndisponeringer, dette i henhold til flertallsforslaget til § 6-1.

Verdal, 26.02.2019

Laars Andersen

Stiklestad seterlag